

I. Informații generale despre curs și seminar

Titlul disciplinei: Teologie fundamentală și dogmatică III:

Codul: OP

Numărul de credite: 6

Locul de desfășurare: Piața Avram Iancu 18, sala Nicolae Colan

Programarea în orar a activităților: miercuri 10-13

II. Informații despre titularul de curs

Nume, titlul științific: Bel, Pr. prof. univ. dr. Valer

Informații de contact: Tel. 0741-093577; 0265590597

Ore de audiență: marți 13-15; e-mail: belteol@yahoo.com

III. Descrierea disciplinei/cursului

Cursul are ca obiectiv expunerea învățaturii de credință creștină referitoare la lucrarea mântuitoare a lui Iisus Hristos realizată prin întruparea, jertfa, învierea și înălțarea de-a dreapta Tatălui se finalizează în istorie prin trimiterea Duhului Sfânt și întemeierea Bisericii creștine. În esența ei, Biserica viața de comuniune a lui Dumnezeu – Sfânta Treime cu oamenii prin Hristos, în Duhul Sfânt, o anticipare a Împărăției viitoare a lui Dumnezeu. Hristos ne împărtășește harul Său mântuitor în mod excepțional prin Tainele Bisericii ca modalități de sfințire și trăire a vieții celei noi în comuniunea cu Dumnezeu.

IV. Bibliografie obligatorie

1. Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 2 și 3, Ed. IBMBOR, București, 1978, 1997, 2003.
2. Pr. prof. dr. Dumitru Popescu, *Iisus Hristos Pantocrator*, Ed. IBMBOR, București, 2005
3. Pr. prof. dr. Dumitru Radu (coordonator), *Îndrumări misionare*, Ed. IBMBOR, București, 1986.
4. Pr. prof. dr. Ion Bria, *Credința pe care o mărturisim*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1987
5. *Teologia Dogmatică și Simbolică*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1958, Ediția a II-a, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, vol. 2, 2005.
6. Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Ascetica și Mistica Ortodoxă*, Ed. Deisis, 1993, vol I.
7. Mitropolit Nicolae Mladin, *Asceza și Mistica Paulină*, Ed. Deisis, Sibiu, 1996.
8. *Unitatea Bisericii. Accente eclesiologice pentru mileniul III. Acta Conferinței internaționale*, Cluj-Napoca 22-24 mai 2003, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2005.

V. Planificare / Calendarul întâlnirilor și al verificărilor intermediare

1. Înțelesurile și etapele mântuirii.

D Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 2, p. 218-240; D. Popescu, *Iisus Hristos Pantocrator*, p. 287-293; *Teologia Dogmatică și Simbolică*, p. 105-111; V. Bel, *Dogmă și propovăduire*, Ed. Dacia, Cluj.Napoca, 2004, p. 32-36.

2. Necesitatea credinței și a faptelor bune în însușirea mântuirii.

D Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 2, p. 240-248; D. Popescu, *Iisus Hristos Pantocrator*, p.293-295; D. Radu, *Îndrumări misionare*, p.497-505; *Teologia Dogmatică și Simbolică*, p.112-139.

3. Asemănarea cu Dumnezeu sau îndumnezeirea omului.

D. Stăniloae, *Ascetica și Mistica Ortodoxă*, vol I. , p.34-56; D. Radu, *Îndrumări misionare*, p. 494-497, N. Mladin, *Asceza și mistica paulină*, p. 54-113.

4. Preacinstirea Maicii Domnului și cinstirea sfinților. Venerarea sfintelor icoane și a sfintelor moaște.

D Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 1, p. 256-275; D. Radu, *Îndrumări misionare*, p.759-855; *Teologia Dogmatică și Simbolică*, p.140-153.

5. Pogorârea Sfântului Duh și începutul Bisericii. Constituția teandrică a Bisericii.

D Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 2, p.129-150; D. Popescu, *Iisus Hristos Pantocrator*, p.241-254; D. Radu, *Îndrumări misionare*, p.80-396; *Teologia Dogmatică și Simbolică*, p.156-165.

6. Însușirile Bisericii.

D Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 2, p.168-198; D. Popescu, *Iisus Hristos Pantocrator*, p.267-278; D. Radu, *Îndrumări misionare*, p.415-418; *Teologia Dogmatică și Simbolică*, vol. 2, p.166-169.

7. Preoția lui Hristos în Biserică: ierarhia Bisericească. Relația dintre preoția slujitoare (pastorale) și preoția generală (baptismală) în Biserică.

D Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 2, p. 151-168; D. Popescu, *Iisus Hristos Pantocrator*, p.254-267; D. Radu, *Îndrumări misionare*, p.397-404; *Teologia Dogmatică și Simbolică*, vol. 2, p.170-195.

8. Sfintele Taine: fundamentul hristologic și eclesiologic al Sfintelor Taine. Taina Botezului și a Mirungerii.

D Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 3, p.7-80; D. Popescu, *Iisus Hristos Pantocrator*, p.296-324; D. Radu, *Îndrumări misionare*, p.506-526; *Teologia Dogmatică și Simbolică*, vol. 2, p.196-224.

9. Dumnezeiasca Euharistie.

D Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 3, p. 81-122; D. Popescu, *Iisus Hristos Pantocrator*, p. 324-339; D. Radu, *Îndrumări misionare*, p. 527-547; *Teologia Dogmatică și Simbolică*, vol. 2, p.224-242.

10. Taina Mărturisirii. Taina Hirotoniei sau a Preoției.

D Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 3, p. 122-176; D. Popescu, *Iisus Hristos Pantocrator*, p.340-368; D. Radu, *Îndrumări misionare*, p. 547-585; *Teologia Dogmatică și Simbolică*, vol, 2, p. 243-258.

11. Taina Nunții. Taina Maslului.

D Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 3, p. 176-208; D. Popescu, *Iisus Hristos Pantocrator*, p. 369-380; D. Radu, *Îndrumări misionare*, p.586-607; *Teologia Dogmatică și Simbolică*, vol. 2, p.259-269.

12. Eshatologia. Învățătura creștină despre moarte și nemurirea sufletului. Judecata particulară și consecințele ei pentru starea sufletelor. Rugăciunile pentru cei adormiți în Domnul.

D Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 3, p. 211-335; D. Popescu, *Iisus Hristos Pantocrator*, p.381-403; D. Radu, *Îndrumări misionare*, p.856-908; *Teologia Dogmatică și Simbolică*, p.270-303.

13. Eshatologia universală. Sfârșitul chipului actual al lumii și desăvârșirea ei. Chipul înnoit al lumii. Parusia sau a doua venire a Domnului.

D Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 3, p. 351-400; D. Popescu, *Iisus Hristos Pantocrator*, p.408-420; D. Radu, *Îndrumări misionare*, p.909-923; *Teologia Dogmatică și Simbolică*, p.304-316.

14. Învierea morților. Natura trupurilor înviate. Judecata universală sau obștească și viața veșnică.

D Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. 3, p.386-459; D. Popescu, *Iisus Hristos Pantocrator*, p.420-435; D. Radu, *Îndrumări misionare*, p.924-935; *Teologia Dogmatică și Simbolică*, vol. 2, p.317-323.

VI. Modul de evaluare

Examinare orală. Verificare și evaluarea gradului de înțelegere și însuși a învățaturii creștine despre mântuirea personală, despre Biserică. Sfintele Taine și despre eshatologia creștină ca premise a predării acesteia în contextul lumii contemporane.

VII. Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale:

Condiții de prezentare la examen: participarea și colaborarea la cursuri și seminarii și studierea bibliografiei. Frauda la examen atrage după sine nepromovarea acestuia.

VIII. Bibliografie opțională

1. Sf. Nicolae Cabasila, *Despre viața în Hristos*, București, 1989.
2. Pr. prof. dr. Ion Bria, *Tratat de Teologie Dogmatică și ecumenică*, Ed. România creștină, București, 1999.
3. Pr. prof. dr. Ilie Moldovan, *Iubirea taina căsătoriei I, Adevărul și frumusețea căsătoriei II*, Tipografia Episcopiei Ortodoxe, Alba Iulia, 1996.
4. Pr. prof. dr. Valer Bel, *Unitatea Bisericii. Studiu interconfesional*, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2003.
5. Pr. prof. dr. Ștefan Bachiu, *Maica Domnului. O introducere în teotologia ortodoxă*, Ed. Sigma, București, 2006.
6. Al. Schmemmann, *Euharistia, Taina Împărtășaniei*, trad. B. Răduleanu, Ed. Anastasia, București, 1991.